

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr.

Wilno, dnia 16 września 1932 r.

726.

T r e ś ć n u m e r u :

III:ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Dział.Str.

1. "Lietuvos Žinios" o kryzysie inteligencji litewskiej.-	III.	1.
2. "Lietuvos Aidas" o emigracji litewskiej w Ameryce Południowej.-	"	"
3.		
K r o n i k a .		
3. Zakaz debitu i konfiskata niemieckich dzienników.	"	"
4. Areszty wśród komunistów.-	"	"
5. Plany prof. Voldemarasa.-	"	"
6. Sprawa ograniczeń językowych w kinach litewskich.-	"	"
7. Dziecięciolecie szkoły sztuk pięknych.-	"	"
8. Teror na Litwie.-	"	"

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a .

9. Zadowolenie kłajpedzian z porozumienia finansowego.-	VII.	2.
10. Sprawy kłajpedzkie w Trybunale Najwyższym w Kownie.-	"	"
11. Obchód święta narodowego w Kłajpedzie.-	"	"
12. Ustawa oszczędnościowa w Kr.Kłajpedzkim.	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Lietuvos Žinios o" kryzysie inteligencji litewskiej. "Liet.Žin." Nr.208 z dn.13.IX.32 r. Art.p.t. "Kryzys naszej inteligencji?". Streszczenie:

Inteligencja litewska przeżywa obecnie kryzys. Przed wojną inteligent Litwin był na Litwie źródłem światła i prawdy, wychowawcą ludu i nauczycielem wyższych ideałów. W związku z tem lud litewski, będąc w ekonomicznej zależności od innych i niewoli politycznej, dźwignął się i odrodził. Przed wojną inteligencja posiadała całkowite zaufanie ludu.

Obecnie dla większości inteligencji litewskiej wyższe ideały zanikły. Pozostały jedynie sprawy materialne. Inteligencja pogrążona w swych sprawach utraciła związek z ludem. Stąd budzi się nieufność, a nawet nienawiść. Swoiste warunki stwarzają obecnie na Litwie panów i chłopów. Inteligencja, która wyszła z ludu i z ludu żyje nie jest skłonna do ofiar na rzecz jego. Tymczasem lud właśnie obecnie szczególnie potrzebuje pomocy, bez której znaleźć się może w tragicznej sytuacji. Między wsią a miastem, inteligencją a ludem rośnie przepaść.

"Lietuvos Aidas" o emigracji litewskiej w Ameryce Południowej. "Liet.Aidas" /208/ z dn.14.IX.32 r. Art.p.t. "Litwa a Ameryka Południowa". Streszczenie:

Po wojnie światowej niemal 100 tys. uchodźców z Litwy zamieszkało na terenach Ameryki Południowej. Tak liczna emigracja postawiła przed państwem cały szereg zadań, z którem najważniejszym jest udzielanie pomocy i opieki wychodźtwa. Emigracja litewska w Ameryce Południowej jest narażona częstokroć na wielki wyzysk. W związku z tem już w 1926 r. powstał Konsulat Litewski w Boenes Aires a w 1929 r. w Brazylii. Praca Konsulatów napotyka na warunki bardzo utrudnione, ze względu na wielkie obszary, na których, jak kropla w morzu, rozrzucone są litewskie kolonie.

Z biegiem czasu powstało w Boenes Aires Przedstawicielstwo Litewskie.

Przed społeczeństwem litewskim również piętrzy się zadanie ochrony wychodźstwa litewskiego przed wynarodowieniem. Wprawdzie nieco już w tym kierunku działano. W mieście Sant Paul /Brazylja/ są już 4 szkoły litewskie, cieszące się tłąmną frekwencją. Jednak dużo jeszcze na tem polu do zrobienia pozostaje.

K r o n i k a.

Zakaz debitu i konfiskata niemieckich dzienników. "Dzień Kowieński" /206/: Z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych został zakazany debitu w Litwie dziennika hitlerowskiego "Angriff" i królewskiej gazety "Preussische Zeitung". W ub. piątek skonfiskowano berliński dziennik "Vossische Zeitung".

Areszt w śród komunistów. "Dzień Kowieński" /206/: W ciągu ostatnich dni policja kryminalna aresztowała w Kownie i na prowincji szereg osób, oskarżonych o działalność komunistyczną.

Plany prof. Voldemarasa. "Echo" /252/: 11 b.m. powrócił z Francji do Kowna prof. Voldemaras. Odebył on rozmowę z niektórymi adwokatami kowieńskimi, oraz ze swym obrońcą prof. Bielackinem. Sprawa koron duńskich rozpatrywana będzie przez Trybunał Najwyższy 28 września.

Prof. Voldemaras oświadczył w rozmowie, że podpisał umowę z firmami zagranicznymi w sprawie wydawania swych książek, traktujących o kwestji wileńskiej i kłajpedzkiej i że zaproszony został do współpracy w różnych zagranicznych pismach.

Sprawa ograniczeń językowych w kinach litewskich. "Dzień Kowieński" /207/: Niedawno ukażło się rozporządzenie, by napisy w filmach, wyświetlanych na Litwie były wyłącznie litewskie. Właściciele kin interwenjowali w tej sprawie u władz, dowodząc, że usunięcie starych napisów i zastąpienie ich nowymi jest zbyt kosztowne.

Dziesięciolecie szkoły Sztuk Pięknych. "Dzień Kowieński" /207/: 10 b.m. kowieńska szkoła sztuk pięknych święciła dziesięciolecie swego istnienia. W uroczystości wzięli udział: Prezydent Republiki, Minister Oświaty inż.Szakenis, Kontroler Państwa Matuļajtis, rektor Czepinskis, ks. Tumas, wiceburmistrz miasta Pikozylingis, rektor Szkoły Muzycznej Grodis, liczni przedstawiciele świata sztuki i inni. Przemówienia wygłosili -Prezydent Smetona, ks.Tumas i rektor Szkoły Szlāpenis. Dyr. Szlāpenis w swym przemówieniu podał dzieje szkoły i prace przez nią dokonane. W ciągu 10-ciu lat swego istnienia szkołę ukończyło 78 osób, z których 38 pracuje w dziedzinie pedagogii, 20 zaś na niwie artystycznej prywatnie. Obecnie w szkole pobiera nauki 129 uczniów pod kierownictwem 18 nauczycieli.

Teror na Litwie. "Dzień Kowieński" /208/: Już poraz trzeci tajemniczy teroryści przysyłają na Litwę urzędnikom kolejowym przesyłki, ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ zawierające maszyny piekелne. Za pierwszym razem maszyna piekелna wybuchła, przytem odbiorca ginął. Policja natrafiła podobno na ślad sprawców zamachów.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a.

Zadowolenie kłajpedzian z porozumienia finansowego. "Memeler Dampfboot" z 11.b.m.: Jak wiadomo, w tych dniach podpisano porozumienie finansowe między Kownem a Kłajpedą. Wprawdzie porozumienie to nie daje Kłajpedzie podstawy do specjalnej radości, jednak zawiera pewne dodatnie strony. Przedewszystkiem zlikwidowano przedmiot długoletniego sporu. Kłajpedzianie nie spodziewali się nigdy, że zdobędą pieczone gołąbki. Winni być przeto zadowoleni, że mają w ręku wróbla.

"Memeler Allgemeine Zeitung" z dn.11 b.m. Porozumienie finansowe między Kownem a Kłajpedą jest dla Kłajpedy nadal korzystne. Kowno chce wyzyskać wyrok haski, jako podstawę do praktycznej pracy twórczej. Kłajpedzianie winni również pójść za przykładem Kowna.

Sprawy kłajpedzkie w Trybunale Najwyższym w Kownie. "Dzień Kowieński" /206/: Od dn.7 września Trybunał Najwyższy przystąpił do rozpatrywania spraw kłajpedzkich w Kownie. Dawniej członkowie Trybunału udawali się w tym celu do Kłajpedy. Przy rozpatrywaniu spraw kłajpedzkich w Trybunale obecni są dwaj członkowie Trybunału Kłajpedzkiego.

Obchód święta narodowego w Kłajpedzie. ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ "Dien.Nauj." W dniu święta narodowego w Kłajpedzie prezes Dyrektoratu dr.Schreiber, który, aczkolwiek wraz z Gubernatorem przyglądał się rewji, nie wywiesił jednak na swej willi chorągwi o barwach narodowych. Poza tem chorągwi nie wywiesił: również księgarnia miejska, szereg firm ściśle związanych z firmami Wielkiej Litwy oraz wielu działaczy, chcących się uważać w oczach mieszkańców kraju za Litwinów. Wreszcie w dniu święta wszystkie zakłady i sklepy w Kłajpedzie funkcjonowały, jak w dzień powszedni. Nie odbywały się zajęcia jedynie w instytucjach rządowych i autonomicznych, oraz w niektórych fabrykach.

Ustawa o oszczędności w Kr. Kłajpedzkim. "Dzień Kowieński" /206/: W tych dniach Gubernator Kr.Kłajpedzkiego podpisał ustawę o poczynieniu oszczędności w instytucjach Kraju. Nowa ustawa przewiduje zmniejszenie pensji niedożywotnim pracownikom urzędów samorządowych, zmniejszenie djet, zniesienie opłat za godziny ponadurzędowe i t. p.

